

بررسی ارتباط میان انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر شهرستان شیروان (نگاهی مقایسه ای به مدارس شبانه روزی و مدارس دولتی)

عطیه اسدی باغان، محسن نوغانی، دخت بهمنی مهدی کرمانی

دانشجوی کارشناسی ارشد پژوهش علوم اجتماعی واحد مشهد، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران
t.asadi.۷۲@gmail.com

دانشیار گروه علوم اجتماعی، واحد مشهد، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران
noghani@um.ac.ir

استاد یار گروه علوم اجتماعی، واحد مشهد، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران
m_kermani@um.ac.ir

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی ارتباط میان انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر شهرستان شیروان میباشد. در جامعه امروزی عملکرد تحصیلی دانش آموزان بسیار مهم و مورد توجه می باشد و همچنین انزوای اجتماعی نیز در نظر از عوامل بسیار مهم برای پسرقت یا پیشرفت تحصیلی میباشد. این پژوهش از نوع میدانی می باشد. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش کلیه دانش آموزان دختر مقطع متوسطه مدارس شبانه روزی و دولتی شهرستان شیروان می باشد. جامعه آماری پژوهش نیز ۴۰۰ نفر میباشد، برای تعیین حجم نمونه آماری از فرمول ککران استفاده شده است و آلفای کرونباخ متغیر این پژوهش ۰/۸۱ محاسبه شده است. در این پژوهش سعی شد به این واقعیت پرداخته شود که امکان دارد بین انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان ارتباط وجود داشته باشد. بدین صورت که دانش آموزانی که روابط اجتماعی مستحکم تری دارند معمولاً در امور تحصیلی خود موفق تر عمل می کنند و در مقابل افراد منزوی، بیشتر در امور تحصیلی با شکست مواجه می شوند. این واقعیت هم در نظریات متعددی مورد بحث قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: انزوای اجتماعی، عملکرد تحصیلی، انزوا، سطح تحصیلات.

۱- مقدمه

از آن جا که در جوامع کنونی کسب بسیاری از مشاغل به خصوص در مراتب بالا و موفقیت های اجتماعی مشروط به طی کردن از درجات بالایی از تحصیل می باشد همچنین از آن جا که کسب علم و دانش کودکان، نوجوانان و جوانان امروزه یکی از مهم ترین مسائل خانواده و مسوولین است، باید توجه ویژه ای به این امر مهم صورت بگیرد. از سوی دیگر هر سازمانی از خروجی هایش برای سنجش عملکرد سازمان استفاده می کند که خروجی نظام های آموزشی مانند مدارس، نمرات دانش آموزان و میزان قبولی آن ها است. حتی نمرات و معدل در نظام آموزش و پرورش کنونی ایران نقش مهمی در آینده دانش آموزان (مانند قبولی در دانشگاه با تاثیر معدل امتحانات نهایی) دارد. بنابراین شناسایی عواملی که تاثیر مثبت یا منفی بر عملکرد تحصیلی دارند، بسیار مورد توجه است. (نظری خباز، ۱۳۹۵: ۹۶).

^۱ مشهد میدان آزادی، دانشگاه فردوسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی، گروه علوم اجتماعی

در حال حاضر در کشور، تحصیلات عالی و موفقیت در امور تحصیلی بسیار حائز اهمیت است. افراد بدون داشتن تحصیلات عالی به شانس کمی را برای به دست آوردن فرصت های شغلی خوب خواهند داشت و زندگی ایده آل برای آن ها در جامعه امکان پذیر نخواهد بود. یکی از عواملی که بر روی عملکرد تحصیلی دانش آموزان در مدارس تاثیرگذار است، انزوای اجتماعی و عدم توانایی برقراری ارتباط مناسب میان آن ها با یکدیگر و با معلم می باشد.

فرایند تدریس و یادگیری یک فرایند دوطرفه و تعاملی می باشد. در یک سوی این ارتباط دانش آموزان و در سوی دیگر معلم قرار دارد. همچنین بسیاری از امور آموزشی نیاز به مشارکت دانش آموزان با یکدیگر و تشکیل گروه های کلاسی دارد. اگر دانش آموزان به هردلیلی در ارتباط برقرار کردن با دیگران دچار مشکل باشند و فردگرایی را تجربه نمایند، این امر عملکرد تحصیلی آن ها را تحت الشعاع قرار می دهد.

در جامعه امروزی عملکرد تحصیلی دانش آموزان بسیار مهم و مورد توجه می باشد. عملکرد تحصیلی را در جامعه امروزی معمولاً با ابعادی مانند پیشرفت تحصیلی و یا پسرفت تحصیلی می شناسند. اصطلاح عملکرد تحصیلی به میزان یادگیری آموزشی فرد به صورتی که توسط آزمون های مختلف درسی مثل حساب، دیکته، تاریخ، جغرافیا و نظایر این ها سنجیده می شود اشاره می کند (شمس، ۱۳۷۸).

با توجه به این که در حال حاضر داشتن تحصیلات عالی، یک امتیاز و حتی پلی برای رسیدن به یک زندگی ایده آل محسوب می گردد، دانش آموزان همواره از سوی خانواده و مدرسه تحت فشارهای روانی برای موفقیت در آزمون ها می باشند که این امر گاهی نتیجه بالعکس می دهد و فرد به جای فکر کردن به موفقیت تحصیلی، دچار نفرت از درس می شود و برای فرار از سرزنش اطرافیان، اندک اندک ارتباط خود را با خانواده و محیط مدرسه و حتی گروه های هم سالان کم می نماید که در نتیجه ممکن است دچار افت تحصیلی گردد، زیرا امروزه فرایند تدریس در مدارس و یادگیری مباحث از روش سنتی و معلم محور که تنها در آن ارتباط یک طرفه میان معلم و دانش آموز برقرار بود و معلم حکم سخنران محض را داشت، به روش دانش آموز محور و مشارکتی و ارتباط دوطرفه میان معلم و دانش آموز تغییر شکل پیدا کرده است در نتیجه موفقیت در این روش، نیازمند برقراری ارتباط اجتماعی در کلاس درس می باشد. (سعدی پور، ۱۳۹۵: ۱۰۵).

گاله و دیگران (۱۹۷۸) در تعریف خود از انزوای اجتماعی بر اهمیت شبکه های اجتماعی تاکید می کنند و در این زمینه معتقدند که افراد منزوی قادر نیستند در قالب شبکه های اجتماعی انسجام یابند. (چلبی، ۱۳۸۳: ۴). در واقع از منظر این محققان، انزوای اجتماعی هم بعد عینی و هم بعد ذهنی دارد. برخی از انسان ها نشانه های انزوای اجتماعی را از خود بروز می دهند و آن را می بینیم. اما برخی دیگر انزوای ذهنی دارند، یعنی امکان دارد در میان جمع باشند اما احساس تنهایی کنند که بیشتر انزوای اجتماعی عینی مورد نظر ما می باشد. چه بسا در تعدادی از دانش آموزان نیز این حالت وجود داشته باشد. آن هایی که در گوشه ای از کلاس به دور از همکلاسی هایشان می نشینند و تمایلی به برقراری ارتباط با دیگران نشان نمی دهند. حتی هنگام تقسیم کلاس به گروه های مختلف هیچ یک از افراد گروه خواهان پذیرش آن ها نیستند و از پذیرش آن ها خودداری می نمایند. دانش آموزان منزوی نیز معمولاً جهت عضویت در گروه خاصی پافشاری نمی نمایند و ترجیح می دهند به تنهایی در کلاس فعالیت نمایند. این پدیده امکان دارد ناشی از خصوصیات شخصی و روحیات آن ها باشد. برای مثال ممکن است این افراد درونگرا بوده و از مصاحبت با دیگران لذت نبرند بنابراین از برخورد با دیگران پرهیز می نمایند. همچنین این پدیده ممکن است ناشی از سکوت افراد باشد. یا به دلایل مشکلات روحی، روانی و خانوادگی انزوای اجتماعی به وجود می آید و از ترس این که دوستی با دیگران باعث شود تا اشخاص دیگر به راز آن ها پی ببرند فاصله خود را با انسان های دیگر زیاد نموده و در نهایت از اجتماع طرد می شوند. حتی در حالت شدیدتر افرادی که دچار انزوای اجتماعی هستند، گاهی اوقات اقدام به ترک تحصیل می نمایند. بنابراین این امر ناخودآگاه بر تحصیل آن ها نیز اثرگذار است و موجب می شود افراد در کلاس درس حین تدریس معلم مشارکت کافی نداشته باشند و از شرکت در گروه های کلاسی خودداری نمایند. از منظر محققان تداوم انزوای اجتماعی ممکن است منجر به اختلال، بزهکاری، افسردگی و حتی ترک مدرسه شود. (London & Ingram, 2018). این پیامدهای منفی موجب شده است تا عمده تحقیقات در این زمینه درباره عواملی که با انزوای اجتماعی مرتبط هستند باشد. یکی از عللی که بر این امر تاثیرگذار است، فرد گرایی می باشد که با محیط زندگی اشخاص در ارتباط می باشد. (هورتولانس، ۱۹۴۶: ۲۸). این

دانشگاه هرمزگان

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
معاونت آموزش و پرورش شهرستان میناب

که دانش آموزان در چه شهر و مدرسه ای مشغول تحصیل باشند بسیار حائز اهمیت است. برای مثال در شهرهای بزرگ که بزرگترین تنوع فرهنگی و قومی یافت می شود، به علت ناهمگونی سبک زندگی و رسوم، انسان ها در محله های شهری نسبت به آن چه قبلا مرسوم بوده است، ارتباط کم تری با یکدیگر دارند و نداشتن ارتباط برای آن ها کاملاً عادی است و چه بسا دارای اهمیت نیست. اما در بسیاری از اجتماعات کوچک، نبود امکانات سبب بروز انزوای اجتماعی می گردد. برای مثال ساکنان روستاها برای شرکت در تمام فعالیت های اجتماعی یا استفاده از امکانات (مانند کتابخانه ها یا خدمات مددکاری اجتماعی) هرچه بیشتر مجبور به ترک روستاهای شان شده اند. به ویژه گروه های کم تحرک_ افراد مسن، زنان خانه دار، خانواده های بدون ماشین_ پیامدهای منفی افزایش اندازه فضایی و تمرکز چنین فعالیت ها و امکاناتی را تجربه می کنند. چنین نتایجی آن ها را بیشتر به شبکه های شخصی وابسته می کند و از این رو در معرض انزوای اجتماعی بیشتر قرار می دهد. (هورتولانس، ۱۹۴۶: ۲۹). مدارس شبانه روزی واقع در شهرستان شیروان یکی از مکان هایی است که دانش آموزان روستایی برای استفاده از آن ناچار به ترک خانواده و محل سکونت خود هستند. آن ها از روستاهای اطراف شهر در این مدارس قبول شده و تحصیل می کنند. دور بودن از خانواده، قرار گرفتن در بین دانش آموزان شهری و سکونت در خوابگاه از عللی است که سبب بروز انزوای اجتماعی می گردد. دانش آموزان در این مدارس، با مشکلات مختلفی دست و پنجه نرم می نمایند. دانش آموزان یک بار در هفته حق خروج از خوابگاه و بازگشت به روستاهایشان را دارند. دلتنگی برای خانواده و عدم برقراری ارتباط مناسب افراد ساکن در خوابگاه با یکدیگر به نوبه خود این مساله را تشدید می نماید و به دنبال این مساله پیامدهای آن نیز آشکار می گردد. بدون تردید انزوای اجتماعی افراد را از مشارکت غیررسمی و رسمی در جامعه محروم می سازد. مبادله اجتماعی و دلبستگی اجتماعی را کاهش می دهد. (چلبی، ۱۳۸۳: ۱۰). از منظر دورکیم، انزوای اجتماعی از تبادل پایدار و دائمی افکار و احساسات از کل به فرد و از فرد به کل جلوگیری می نماید و موجب تضعیف یا قطع روابط و مبادلات نامتقارن گرم و همچنین روابط گفتگومانی می شود. (چلبی، ۱۳۸۳: ۱۰). ریزمن (۱۹۵۰) معتقد است انزوای اجتماعی فرصت های مناسب را برای باهم زندگی کردن، باهم کارکردن، باهم تجربه کردن و باهم بودن را سلب می نماید و نهایتاً روابط طولانی، پایدار و عمیق را غیرممکن می سازد. به نظر کوهن^۲، روابط اجتماعی برای توسعه و حفظ هویت و احترام به خویشتن در افراد اهمیت بسیار دارند. این اهمیت به طور اخص در شاخه روانشناسی اجتماعی، هویت فردی تعریف می شود. به طور کلی، فرض می شود که مردم هویت فردی و احترام به خویشتن را توسط درونی کردن ادراک دیگران مهم به دست می آورند (کوهن و سیم ۱۹۸۵، هلر و وروک ۲۰۰۱). این ادراک، بطور دائمی، در زندگی روزمره روی می- دهد، با توجه به اینکه رفتار مردم در ارتباط با دیگران به طور پیوسته مورد قضاوت و ارزیابی خودشان و دیگران قرار می گیرد؛ افراد در روابط با دیگران و از طریق همین روابط توسعه می یابند: آن ها نیاز به ادراک و شناخت دیگران دارند تا بتوانند احترام به خویشتن و اعتماد به نفس خود را افزایش داده، و دیگرانی که در شبکه فردی آن ها وجود دارند می توانند سرمنشأ این ادراک باشند. ارتباط با دیگران به افراد هویت اجتماعی و چارچوب ارجاعی ارائه می دهد که به میزان زیاد ارزشها و هنجارهای آن ها و انتخاب ها و برنامه های آن ها را تحت تأثیر قرار می دهد (هورتولانوس و ماشیلز: ۲۰۰۶، به نقل از میرز، ۱۹۹۹: ۸۷). در این بافت و شرایط، دانشمندان علوم اجتماعی از "حمایت اجتماعی" صحبت می کنند، که به افراد احساس تعلق به شبکه ای با الزامات دوجانبه و "حمایت ادراکی" می دهد که صورت ادراک و احترام را دارد (هورتولانوس و ماشیلز: ۲۰۰۶، به نقل از کاب، ۱۹۷۶: ۷).

برخی از جامعه شناسان مانند تونیس^۳، دورکیم^۴ و زیمل^۵ معتقدند روابط اجتماعی تا حد مشخصی انسجام اجتماعی ایجاد نموده و نقش مهمی در پیوستگی و ثبات جامعه دارند. به این دلیل، جامعه شناسان روابط اجتماعی را به عنوان سنگ بنای اولیه صورت های پیچیده تر ارتباط میان افراد می دانند (هورتولانوس، ۲۰۰۶ به نقل از تونیس ۱۸۸۷، دورکیم ۱۸۹۳، زیمل ۱۹۰۸). روابط اجتماعی

۱. Cohen

۱. Tonnies

۲. Durkheim

۳. Simmel

همچنین میزان مشخصی از قانونمندی را ایجاد می‌کند بدان معنا که اعمال افراد تا حدی توسط قرار گرفتن آن‌ها در یک اجتماع یا گروه خاص کنترل و هدایت می‌شود (دورکیم، ۱۹۸۳: ۲۴). این امر به پیوستگی اجتماعی و اتحاد کمک می‌کند. اهمیت بالای انسجام اجتماعی در شیوه‌ای است که مردم واقعیت‌های اجتماعی را ارزیابی و بررسی می‌کنند. دیدگاه‌های مختلفی از روانشناسی جامعه (مانند نظریه هویت اجتماعی و نظریه طبقه بندی اجتماعی) نشان می‌دهند که گروه‌های اجتماعی که فرد در آن هویت خود را شکل می‌دهد برای تفکر، احساسات و رفتار اجتماعی آن فرد الزامی هستند (هورتولانوس و ماشیلز: ۲۰۰۶، به نقل از میرز، ۱۹۹۹: ۱۲).

برخی از جامعه‌شناسان مانند استول^۶، فلپ^۷ و واکر^۸ اعتقاد دارند روابط اجتماعی منابع مهمی هستند که به ظرفیت افراد در هدایت یک زندگی نسبتاً مستقل و تندرستی فردی کمک می‌کنند. روابط فردی هم چنین جنبه ابتدایی از جامعه را شکل می‌دهند و به شیوه‌های مختلفی برای پیوستگی و ایجاد قید و بند در جامعه مفید می‌باشند. اهمیت عمده ارتباط‌های اجتماعی در سطوح فردی و جامعه‌ای به عنوان سرمایه اجتماعی است، اصطلاحی که در نخله‌های مختلف علمی برای آن به کار می‌رود (برای مثال جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، علوم اجتماعی، اقتصاد). این اصطلاح به اهمیت روابط اجتماعی میان مردم برای عملکرد فردی آن‌ها و عملکرد خانوادگی، سازمانی، اجتماعی و جامعه‌ای که به آن تعلق دارند اشاره دارد (هورتولانوس و ماشیلز: ۲۰۰۶، به نقل از شولر و همکاران ۲۰۰۰، استول ۲۰۰۰، فیلد ۲۰۰۳، فلپ و واکر ۲۰۰۴).

باتوجه به مباحث عنوان شده پرداختن به موضوع انزوای اجتماعی و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی از اهمیت فوق العاده‌ای برخوردار است و این موضوع نشان دهنده میزان اهمیت انجام این پروژه است که در صورت رسیدن به نتایج قابل استناد و ارزشمند می‌تواند نقش مهمی در آگاهی دادن به مسوولین آموزشی و حتی والدین دانش آموزان ایفا نماید و علاوه بر اینکه عملکردشان را تحت تاثیر قرار می‌دهد در نهایت باعث موفقیت‌های روزافزون دانش آموزان می‌گردد. انجام پژوهش حاضر از آن رو اهمیت دارد که از لحاظ نظری موجب افزایش دامنه علم در این حیطه می‌گردد. تحقیقات انجام شده به بررسی انزوای اجتماعی در مدارس شبانه روزی و مقایسه آن با سایر مدارس نپرداخته اند و کمبود تحقیقات در این زمینه به طور خاص احساس می‌گردد و این پژوهش سعی دارد تا این مساله را به طور تخصصی مورد بحث و ارزیابی قرار دهد.

موارد یاد شده می‌توانند پیامدهای مختلفی از جمله احساس تنهایی، احساس عجز، یاس اجتماعی و کاهش تحمل اجتماعی را به دنبال داشته باشند (چلبی، ۱۳۸۳: ۱۰). لذا باتوجه به تمامی این موارد یکی از مسائل اساسی که از نظر بسیاری از پژوهشگران و پژوهش حاضر نیازمند پاسخگویی است این است که آیا اساساً میان انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان رابطه‌ای وجود دارد؟

روش تحقیق

از آنجا که پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط میان انزوای اجتماعی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر شهرستان شیروان صورت گرفته، از روش علی-مقایسه‌ای برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است.

۱. Stolle

۲. Flap

۳. Walker

۴. Bakker

۵. Lowry

۶. Humans

۷. coleman

۸. Burdiu

همچنین لازم به ذکر است به دلیل اینکه داده های پژوهش به صورت میدانی جمع آوری شده است از تکنیک پیمایش استفاده شده است. در واقع شیوه گردآوری اطلاعات در پیمایش به این صورت است که اطلاعاتی درباره یک خصوصیت در جامعه جمع آوری میکنیم که در افراد مختلف متفاوت است و به صورت میدانی جمع آوری می شود.

جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش کلیه دانش آموزان دختر مقطع متوسطه مدارس شبانه روزی و دولتی شهرستان شیروان می باشد

برای تعیین حجم نمونه آماری از فرمول ککران استفاده می کنیم. پس از جایگزینی مقادیر واریانس متغیر وابسته (S) جامعه آماری (N)، حدود اطمینان (t) و سطح اطمینان مطلوب (d) در فرمول مربوط به برآورد حجم نمونه، n یا حجم نمونه انتخاب و مشخص می گردد.

با پذیرش مقدار خطای ۰/۰۵ مقادیر را در فرمول ککران قرار می دهیم.

حجم نمونه براساس اطلاعات جامعه آماری ۳۸۲ نفر محاسبه گردیده است که برای کاهش خطایی که احتمالاً در پرکردن پرسشنامه ها رخ می دهد، حجم نمونه به ۴۰۰ نفر افزایش داده شده است.

نمونه گیری فرایند انتخاب کردن تعداد کافی از میان اعضای جامعه آماری است، به طوری که با مطالعه گروه نمونه و فهمیدن خصوصیات یا ویژگی های آزمودنی های گروه نمونه قادر خواهیم بود این خصوصیات یا ویژگی ها را به اعضای جامعه آماری تعمیم دهیم.

روش نمونه گیری در این پژوهش، نمونه گیری هدفمند در دسترس می باشد به این صورت که برای انتخاب نمونه ها بنا بر این گذاشته شد که دانش آموزان مدارس مختلف که میزان انزوای اجتماعی متفاوتی دارند، از سهم متفاوتی از اعتماد، حمایت عاطفی، مالی و ... برخوردار بوده اند لذا برای آزمون فرضیات این تحقیق مبنی بر تاثیر این اعتماد، حمایت عاطفی، مالی و ... بر میزان انزوای اجتماعی برای انتخاب نمونه ها به طور هدفمند به دو ندع مدرسه دولتی و شبانه روزی مراجعه شد همچنین برای پر کردن پرسشنامه ها از بین کل دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان شیروان تعداد دانش آموزی انتخاب شدند که در دسترس بوده و امکان پر کردن پرسشنامه ها را داشتند.

تعریف متغیر های پژوهش

انزوای اجتماعی

انزوای اجتماعی مساله پیچیده و گسترده ای در علوم اجتماعی می باشد. تعاریف متعددی از این مفهوم بیان شده است اما ویژگی متمایزکننده آن فقدان شبکه های اجتماعی معنادار است. واژه ی ((معنادار)) به تحقق نیازهای اجتماعی فرد اشاره دارد. (هورتولانس، ۱۹۴۶: ۷۳).

ابعاد تعریف عملیاتی این متغیر در جدول زیر شرح داده شده است.

متغیر	ابعاد	مولفه	شاخص	شماره گویه
انزوای اجتماعی	اعتماد، حمایت عاطفی ، فکری، مالی و خدماتی، صراحت، صداقت، تمایل همکاری و اطمینان	هدف داربودن زندگی فردگرایی روابط اجتماعی معنادار بی اعتمادی اجتماعی	- داشتن اعتماد به نفس بالا - بررسی ویژگی اجتماعی بودن فرد	گویه شماره ۱ تا ۱۸

	علاقه به کار تیمی			
گویه شماره ۲۵ تا ۱۹	-تلاش برای کسب بهترین نمره -باور داشتن به تضمین آینده ی شغلی مناسب	علاقه به تحصیل، سنجش وضعیت تحصیلی	پیشرفت تحصیلی	عملکرد تحصیلی

عملکرد تحصیلی (متغیر وابسته)

عملکرد تحصیلی عبارت از موفقیت در گذراندن دروس مختلف توسط دانش آموز یا دانشجو و نشان دادن عملکرد مناسب در جامعه و زندگی خود براساس مطالب آموخته شده است. (قلاوندی و همکاران، ۱۳۹۲: ۵۶).

روایی پایایی پژوهش

$$\text{عملکرد تحصیلی} = \beta_0 + \beta_1 * (\text{انزوای اجتماعی}) + \beta_2 * (\text{انزوای اجتماعی} * \text{نوع مدرسه})$$

خلاصه مدل رگرسیونی با روش گام به گام

مدل	R	مربع R	مربع R تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد	آماره دوربین واتسون
اول	۰/۳۰۷	۰/۰۹۴	۰/۰۹۲	۳/۲۶۹	
دوم	۰/۳۷۷	۰/۱۴۲	۰/۱۳۸	۳/۱۸۶	۲/۱۲۸

جدول خلاصه ی مدل رگرسیونی با روش گام به گام را که از شامل مدل رابطه ی ۱ است را نمایش می دهد. مدل اول با حضور تنها متغیر انزوای اجتماعی به عنوان پیش بینی کننده ی متغیر عملکرد تحصیلی برآورد شده است. مدل دوم شامل متغیرهای ذکر شده در رابطه ی ۱ است. متغیر تعاملی (انزوای اجتماعی * نوع مدرسه) نیز به عنوان پیش بینی کننده ی متغیر وابسته به مدل اضافه شده است. مدل دوم دارای میزان تبیین بهتری است به دلیل اینکه مربع R برای این مدل برابر با ۱۴ درصد است یعنی این مدل توانایی تبیین ۱۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته (عملکرد تحصیلی) را دارد.

آلفای کرونباخ

متغیر	ابعاد	تعداد گویه	آلفای کرونباخ	کل
انزوای اجتماعی	اعتماد	۱۸	۰/۸۵	۰/۸۱
عملکرد تحصیلی	پیشرفت تحصیلی	۷	۰/۸۶	۰/۸۱

آلفای کرونباخ متغیر این پژوهش ۰/۸۱ بدست آمده است که این میزان آلفا بسیار خوب است و حاکی از همبستگی درونی قوی گویه هاست.

بحث و نتیجه گیری

یافته های توصیفی

در قسمت داده های توصیفی مجموعاً پرسشنامه در بین ۴۰۰ نفر از دانش آموزان توزیع شد. از این تعداد ۲۱۲ نفر از دانش آموزان در مدارس دولتی و ۱۸۸ نفر از دانش آموزان در مدارس شبانه روزی بودند. در این پژوهش امکان دسترسی به همه دانش آموزان وجود نداشت و اکثر دانش آموزان هم در پر کردن پرسشنامه همکاری لازم را نداشتند، بنابراین بیشترین تاکید بر روی دانش آموزان مدارس دولتی و خصوصاً شبانه روزی قرار گرفت. از آن جایی که متغیر انزوای اجتماعی دارای دو بعد انزوای ذهنی و انزوای عینی می باشد، در این پرسشنامه از طریق پرسش هایی همانند "لذت بردن از تنهایی" و از این قبیل سعی شد تا بعد انزوای ذهنی دانش آموزان مورد بررسی واقع شود. همچنین از طریق سوالاتی همانند "مشارکت در گفتگوهای دوستانه" و از این قبیل انزوای عینی دانش آموزان بررسی شد. علاوه بر این باتوجه به این که محقق خود به امر تدریس در این مدارس مشغول می باشد، از نزدیک دانش آموزان را دقیق تر مورد بررسی قرار داد. نتایج تحقیق نشان داد که با اندکی اختلاف، میزان انزوای اجتماعی در دانش آموزان مدارس شبانه روزی بیشتر از مدارس دولتی می باشد. میانگین انزوا در بین دانش آموزان مدارس شبانه روزی، ۴۵/۷۶ و در بین دانش آموزان مدارس دولتی، ۴۵/۱۱ می باشد. متغیر بعدی عملکرد تحصیلی می باشد که آن را هم در پرسشنامه از طریق سوالاتی همانند "تلاش برای یادگیری دروس" و از این قبیل مورد بررسی قرار دادیم. همچنین از طریق سنجش وضعیت تحصیلی دانش آموزان و ارتباط با مدیران مدارس این متغیر دقیق تر بررسی شد. نتایج تحقیق نشان داد که میانگین متغیر عملکرد تحصیلی در دانش آموزان دولتی، ۲۶/۷۶ و در دانش آموزان شبانه روزی، ۲۵/۱۱ می باشد. یعنی عملکرد تحصیلی دانش آموزان در مدارس دولتی بهتر از مدارس شبانه روزی می باشد. در واقع با توجه به نتایج، ارتباطی که میان دو متغیر انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی وجود دارد بدین صورت است که هرچقدر انزوای اجتماعی در دانش آموزان بیشتر باشد، عملکرد تحصیلی آن ها ضعیف تر می شود.

یافته های استنباطی

در این بخش میزان کاربردی بودن نظریه ها و پیشینه های تحقیق در جامعه آماری مطرح و انطباق نتایج به دست آمده از پژوهش با آن ها مورد تحلیل و سنجش قرار گرفته است. در واقع در پژوهش حاضر ضمن بررسی و تحلیل مبانی نظری و پژوهشی پیشین و همچنین با استفاده از دیدگاه های صاحب نظران مرتبط با موضوع به بررسی ارتباط بین انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان پرداخته شده است.

انطباق یافته های پژوهش با نظریات انزوای اجتماعی

طبق مباحث نظری که در فصل دوم بیان شد، اهمیت مساله انزوای اجتماعی و تاثیر آن بر سایر ابعاد زندگی به خوبی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نظریه پردازان متعددی در این زمینه بیان داشته اند که روابط اجتماعی بخشی جدایی ناپذیر از زندگی انسان هاست و طبق نتایج به دست آمده در این پژوهش، روابط اجتماعی در مدرسه نیز، بسیار حائز اهمیت و نقشی تعیین کننده در عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد. طبق نظریات هورتولانوس و ماشیلز^۱ راجع به انزوای اجتماعی، روابط اجتماعی بخشی ضروری در زندگی انسانی است. انسان ها موجوداتی اجتماعی هستند که به دلایل بسیاری به یکدیگر وابسته اند. آن ها به شیوه - های گوناگونی در شبکه ای از افراد مرتبط و غیرمرتبط با یکدیگر قرار دارند، آن ها بخشی از اجتماع های بزرگی هستند که در آن دارای هویت می باشند. داشتن چنین ارتباطات اجتماعی متنوعی زندگی اجتماعی افراد را شکل می دهد.

دانشگاه هرمزگان

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
معاونت آموزش و پرورش شهرستان میناب

به نظر کوهن^{۱۰}، روابط اجتماعی برای توسعه و حفظ هویت و احترام به خویشتن در افراد اهمیت بسیار دارند. این اهمیت به طور اخص در شاخه روانشناسی اجتماعی، هویت فردی تعریف می شود. به طور کلی، فرض می شود که مردم هویت فردی و احترام به خویشتن را توسط درونی کردن ادراک دیگران مهم به دست می آورند (کوهن و سیم ۱۹۸۵، هلر و وروک ۲۰۰۱). این ادراک، بطور دائمی، در زندگی روزمره روی می - دهد، با توجه به اینکه رفتار مردم در ارتباط با دیگران به طور پیوسته مورد قضاوت و ارزیابی خودشان و دیگران قرار می گیرد؛ افراد در روابط با دیگران و از طریق همین روابط توسعه می یابند: آن ها نیاز به ادراک و شناخت دیگران دارند تا بتوانند احترام به خویشتن و اعتماد به نفس خود را افزایش داده، و دیگریانی که در شبکه فردی آن ها وجود دارند می توانند سرمنشأ این ادراک باشند. ارتباط با دیگران به افراد هویت اجتماعی و چارچوب ارجاعی ارائه می دهد که به میزان زیاد ارزشها و هنجارهای آن ها و انتخاب ها و برنامه های آن ها را تحت تأثیر قرار می دهد (هورتولانوس و ماشیلز: ۲۰۰۶، به نقل از میرز، ۱۹۹۹: ۸۷). در این بافت و شرایط، دانشمندان علوم اجتماعی از "حمایت اجتماعی" صحبت می کنند، که به افراد احساس تعلق به شبکه ای با الزامات دوجانبه و "حمایت ادراکی" می دهد که صورت ادراک و احترام را دارد (هورتولانوس و ماشیلز: ۲۰۰۶، به نقل از کاب، ۱۹۷۶: ۷). معمولا افراد با عضویت در گروه های مختلف می توانند روابط اجتماعی متعددی را تجربه نمایند. برای مثال در خانواده عضو گروه خانوادگی، در مدرسه عضو گروه دوستی و... که نوع و کیفیت این روابط با یکدیگر متفاوت است و به نوبه خود ابعاد دیگر زندگی انسان ها را تحت الشعاع قرار می دهد. این مساله به خوبی در نظریات متفاوت نشان داده شده است.

روابط اجتماعی در انسجام اجتماعی افراد نقش دارد. آن ها نیاز اولیه انسان به "تعلق داشتن" را رفع می کند، نیازی که در تمام ادبیات روانشناسی به آن اذعان شده است. روابط اجتماعی به افراد این امکان را می دهد که خود را بخشی از گروهی اجتماعی بدانند که با آن همذات پنداری می کنند و در آن درگیری های فردی، صمیمیت و دوستی را تجربه می کنند. ارتباط اجتماعی با دیگران، راحتی، و لذت با هم بودن با دیگران "تأثیرات مثبتی بر تندرستی فردی دارد. جزوی از یک گروه بودن همچنین به این معناست که افراد دیدی از واقعیت را بدست می آورند و با دیگران سهیم می شوند، و کمتر با احساس نا امنی اذیت می شوند (هورتولانوس و ماشیلز: ۲۰۰۶، به نقل از دیکستر، ۱۹۹۰: ۲۳). این مهم است که روابط با نقش روابطی که در شبکه هستند همراه شوند و احساسی از هویت فردی و گروهی را به فرد بدهند (هلر و روک، ۲۰۰۱: ۳۰).

در این پژوهش سعی شد به این واقعیت پرداخته شود که امکان دارد بین انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان ارتباط وجود داشته باشد. بدین صورت که دانش آموزانی که روابط اجتماعی مستحکم تری دارند معمولا در امور تحصیلی خود موفق تر عمل می کنند و در مقابل افراد منزوی، بیشتر در امور تحصیلی با شکست مواجه می شوند. این واقعیت هم در نظریات متعددی مورد بحث قرار گرفته است.

به نظر بیلینگتون و همکارانش، افراد جزو حلقه های متفاوتی هستند، برای مثال خانواده، حلقه دوستان، حلقه شغلی، همسایگی و زندگی باشگاهی. در همه این شرایط اجتماعی، افراد موقعیت های اجتماعی اتخاذ می کنند و باید انتظارات آن نقش را برآورده سازند. عملکرد در تمام این شرایط متغیر نیازمند توانایی های اجتماعی است: افراد باید بصورت مداوم با ساختارهای اجتماعی اطراف خود تطبیق یافته و هنجارها و قوانین اجتماع را اجابت کنند، آن ها باید با دیگران احساس راحتی داشته و قادر به کنار آمدن با آن ها به شیوه های قابل قبول اجتماعی باشند (بیلینگتون و همکاران، ۱۹۹۸: ۴۲). با این وجود، این باعث بوجود آمدن تقاضای بالایی از فرد می - شود، چراکه فرض می کند افراد مستقل و خودمختار قادر به شکل دادن زندگیهای خود فرای قیدو بندهای اجتماعی یا گروهی هستند. آن ها به تمام انواع مهارتهای اجتماعی و شناختی نیاز دارند تا بتوانند در شرایط متفاوت عملکرد مناسبی داشته باشند. افرادی که فاقد این مهارتها باشند و امکان پیوستن به روابط اجتماعی را در خود نمی بینند از لحاظ اجتماعی منزوی می گردند. انزوای اجتماعی پیامدهای منفی برای عملکرد بهینه و تندرستی افراد دارد، و همین طور برای اتحاد و انسجام جامعه. کیفیت فردی زندگی بسیار تحت تأثیر عضو شبکه اجتماعی بودن است. توسط روابط عقلانی در حوزه عمومی، ماهیت صمیمانه روابط اجتماعی در دیگر

حوزه‌ها بسیار مهم به شمار می‌رود. برخی بر این باورند که نیاز به روابط اجتماعی اکنون که افراد دیگر نمی‌توانند به الگوهای فرهنگی سنتی و فردی خود تکیه کنند بالاتر رفته است. افراد به‌طور اساسی در انتخاب‌های خود و شیوه زندگی خود آزادند، اما آن‌ها فقط می‌توانند هویت خود را در بافت اجتماع، در روابط با دیگران و روابطی که بر مبنای احساس دوستی، صمیمیت مشترک و درگیری است تعریف کنند. (بک و بک گرنشایم ۱۹۹۰، ۲۰۰۲، گیدنز ۱۹۹۱). پیپلو و پرلمن^{۱۱} معتقدند فقدان روابط مؤثر باعث شکل‌گیری تهدیدی جدی برای سلامت فردی می‌شود. افرادی که روابط پایدار و معنادار با یکدیگر ندارند و در موارد نیاز کسی را برای رجوع ندارند، معمولاً دچار تنهایی می‌شوند. این امر اغلب منجر به مشکلات فردی جدی مانند افسردگی، کمبود اعتماد به نفس، مشکلات اجتماعی، مشکلات در امور تحصیلی و علایم بیماریهای جسمانی می‌شود (پیپلو و پرلمن، ۱۹۸۴: ۳۴).

باتوجه به این که در این پژوهش توجه بر روی دانش آموزان دختر می‌باشد، در این زمینه نظریات متعددی وجود دارد که تاثیرجنسیت بر انزوای اجتماعی را مهم می‌شمارد.

گیلیگان^{۱۲} (۱۹۸۲) بیان می‌دارد که امکان دارد زنان بیش از مردان نسبت به انزوا آسیب‌پذیر باشند، زیرا دختران، شیوه‌ای از تفکر در مورد جهان را در خود بسط و گسترش می‌دهند که به حس رابطه داشتن با دیگران بستگی دارد؛ بنابراین، زنان احساس می‌کنند که انزوا یک شکست است. در مقابل، مردان برای استقلال ارزش قائل‌اند و اعتقاد دارند که نیاز به دیگری برای کاهش انزوا یک صفت زنانه است؛ بنابراین، ممکن است در مقایسه با زنان مجرد، مردان مجرد با مسائل و دغدغه‌های کمتری مواجه باشند (اسپیرا و کرامر ریچاردز، ۲۰۰۳ به نقل از ویس، ۱۹۷۳).

در این پژوهش محدوده مورد بررسی مدارس دولتی و شبانه‌روزی شهرستان شیروان می‌باشد. در واقع این مساله که نوع مدرسه و محیط بر انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی مؤثر است یا خیر به‌طور غیر مستقیم مورد تحلیل واقع شده است. نتایج پژوهش نشان داد که نوع مدرسه بر انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی مؤثر است. در مدارس شبانه‌روزی انزوای اجتماعی اندکی بالاتر از مدارس دولتی و عملکرد تحصیلی آن‌ها نسبت به مدارس دولتی ضعیف‌تر است. در مطالعات جامعه‌شناسی بیان شده است که محیط بر انزوای اجتماعی اثرگذار است. با توجه به مقدار سطح معناداری (۰/۰۰۰) و کمتر بودن آن نسبت به میزان خطای (α=۰/۰۵) لذا مدل دوم (نهایی) معنادار است. طبق این جدول ضریب استاندارد انزوای اجتماعی برابر با ۰/۳۴۳- و متغیر تعدیلی نوع مدرسه* انزوای اجتماعی برابر با ۰/۲۲۲ است که با توجه به معناداری این ضریب نشان‌دهنده‌ی این است که متغیر نوع مدرسه بر ارتباط بین انزوای اجتماعی و عملکرد تحصیلی اثرگذار است.

مطالعات جامعه‌شناسی به نام ریندرپ^{۱۳}، انزوای اجتماعی را با محیط زندگی فرد مرتبط می‌داند. فرض این است که فضای محیطی می‌تواند ارتباط اجتماعی را حمایت کند و محرک آن باشد یا فرد را از آن بازدارد. برای مثال، در یک همسایگی که اکثر مردم در طی روز مشغول کار هستند احتمال کمتری برای برقراری ارتباط وجود دارد (ریچندرپ، ۱۹۶۸: ۷۱). ترکیب بندی جمعیت همسایگی نیز ایفاکننده‌ی نقشی است: زمانی که افراد اشتراکات کمی داشته باشند (سن، خانه، قومیت، موقعیت اقتصادی اجتماعی)، پتانسیل رابطه کمتر و احتمال غریبه ماندن بیشتر می‌شود (دیگنام، ۱۹۸۷: ۲۳).

انطباق یافته‌های پژوهش با نظریات عملکرد تحصیلی

نظریاتی که در حوزه عملکرد تحصیلی وجود دارند، عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی را دسته‌بندی نموده‌اند. عواملی همانند فضای خانه و خانواده، محل زندگی، نوع رفتار در کلاس، ارتباطات اجتماعی و... بر عملکرد تحصیلی مؤثر هستند. در این پژوهش هم مطابق با

۱. Peplau & Perlman

۲. Gilligan

۲. Rijndorp

نتایج به دست آمده تاثیر عواملی همچون نوع مدرسه، ارتباط با دیگران، انزوای اجتماعی و... بر عملکرد تحصیلی مورد بررسی قرار گرفت و تایید شد که انزوای اجتماعی کمتر عملکرد تحصیلی بهتر را به همراه دارد. در واقع بین این دو متغیر ارتباط معکوس وجود دارد. هرچقدر انزوای اجتماعی کمتر باشد عملکرد تحصیلی بهتر است و بالعکس. نتایج آزمون تی با توجه به اینکه سطح معناداری برابر با ۰/۰۰۰ و کمتر از میزان خطای (α=۰/۰۵) است، معنادار می باشد در نتیجه می توان گفت که تفاوت معناداری در میانگین متغیر عملکرد تحصیلی بین دانش آموزان مدرسه شبانه و دولتی وجود دارد.

فهرست منابع فارسی

- ۱) سیف، علی اکبر. (۱۳۸۸). **روانشناسی تربیتی**، تهران: انتشارات آگاه.
- ۲) جوادی، مرضیه؛ کیوان آرا، محمود، یعقوبی، مریم، حسن زاده، اکبر و عبادی، زهرا. (۱۳۸۹). رابطه بین آگاهی فراشناختی از راهبردهای مطالعه و وضعیت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، **مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی**، سال ۱۰، شماره ۳، صص ۲۵۴-۲۴۶.
- ۳) حجازی، الهه؛ نقش، زهرا و سنگری، علی اکبر. (۱۳۸۸). ادراک از ساختار کلاس و پیشرفت تحصیلی ریاضی: نقش واسطه ای متغیرهای انگیزشی و شناختی، **مجله مطالعات روانشناختی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء**، دوره ۵، شماره ۴، صص ۴۵-۲۵.
- ۴) حسن شاهی، زهرا. (۱۳۷۹). بررسی ارتباط سبک شناختی استقلال - وابستگی میدانی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان مقطع دبیرستان در شهرستان ارسنجان، **پایان نامه چاپ نشده کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی شهر اصفهان**.
- ۵) خدایاری فرد، محمد (۱۳۸۵). بررسی عوامل مؤثر بر سازگاری اجتماعی دانشجویان شاهد و غیر شاهد، طرح پژوهشی مؤسسه روانشناسی و علوم تربیتی.
- ۶) ابطحی، معصومه السادات و ندری، خدیجه. (۱۳۹۰). رابطه خلاقیت و سازگاری با عملکرد تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر زنجان، **فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات مدیریت آموزشی**، سال سوم، شماره دوم، صص ۲۸-۱۵.
- ۷) خسروی، معصومه، بیگدلی، ایمان. (۱۳۸۷). رابطه ویژگی های شخصیتی با اضطراب امتحان در دانشجویان. **مجله علوم رفتاری**، دوره ۲، شماره ۱، صص ۲۴-۱۳.
- ۸) زرین چنگ، محبوبه. (۱۳۸۴). بررسی تأثیر آموزش فراشناختی بر پیشرفت تحصیلی درس ریاضی. **نوآوری های آموزشی**، شماره ۱۴.
- ۹) سالاری فر، محمدحسین و پاکدامن، شهلا. (۱۳۸۸). نقش مولفه های حالت فراشناختی در عملکرد تحصیلی، **مجله روانشناسی کاربردی**، سال ۳، شماره ۴، صص ۱۱۲-۱۰۲.
- ۱۰) سلیمی، مسعود (۱۳۸۸). مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان محبوب و منزوی، **مجله دانش و پژوهش در علوم تربیتی دانشگاه آزاد خوراسگان**، شماره ۲۴، صص ۱۳۰-۱۱۹.
- ۱۱) ابوالقاسمی، عباس. (۱۳۸۱). **اضطراب امتحان**. اردبیل: نیک آموز
- ۱۲) شهنی بیلاق، منیژه، مهرابی زاده هنرمند، مهناز، علامه، عاطفه. (۱۳۸۶). رابطه حرمت خود، اضطراب اجتماعی، کمال گرایی و تعلل با عملکرد تحصیلی و اضطراب امتحان. **فصلنامه انجمن ایرانی روانشناسی**، سال یازدهم، شماره ۴۳.
- ۱۳) صفری، یحیی و رحمت اله، مرزوقی. (۱۳۸۸). مطالعه تجربی بررسی میزان تاثیر آموزش به شیوه فراشناختی بر عملکرد تحصیلی و آگاهی های فراشناختی دانش آموزان در برنامه درسی علوم دوره راهنمایی، **مجله دانشور رفتار**، سال ۱۶، شماره ۳۹، صص ۴۵-۵۴.

- ۱۴) کیوانفر، محمد رضا. (۱۳۷۴). بررسی رابطه خودپنداره و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان سال سوم راهنمایی، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه اصفهان.
- ۱۵) گرمارودی، غلامرضا؛ وحدانی نیا، مریم سادات. (۱۳۸۵). سلامت اجتماعی؛ بررسی میزان مهارت های اجتماعی دانش آموزان، **مجله پایش**، دوره ۵، شماره ۲، صص ۱۴۷-۱۴۱.
- ۱۶) گلمن، دانیل؛ بویاتزیس، ریچارد (۱۹۹۵). هوش هیجانی در مدیریت و رهبری سازمانی، ترجمه ابراهیمی، بهمن (۱۳۸۵). تهران: سازمان مدیریت.
- ۱۷) میرمظفری، معصومی؛ حسین زاده لطفی، فرهاد؛ شاهورانی، احمد و رشیدیان، زهرا (۱۳۸۶). بررسی علل افت تحصیلی دانش آموزان دوره متوسطه شهر خرم آباد در درس ریاضی، **مجله ریاضیات کاربردی واحد لاهیجان**، سال چهارم، شماره ۱۴، صص ۸۸-۷۵.
- ۱۸) نادری، فرح. (۱۳۸۹). روانشناسی اضطراب (اضطراب امتحان، اضطراب مرگ و اضطراب کامپیوتر). پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
- ۱۹) ندیمی، محمدتقی و بروج، محمدحسین (۱۳۸۵). آموزش و پرورش سه مقطع ابتدایی، راهنمایی تحصیلی و متوسطه‌ی نظام جدید (واحدی)، تهران: انتشارات مهرداد.
- ۲۰) حقیقتیان، منصور و توسلی، الهه. (۱۳۹۱). بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی و سرمایه اقتصادی خانواده بر موفقیت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی شهر اصفهان، مطالعات علوم اجتماعی ایران، سال نهم، شماره سی و سوم.
- ۲۱) نظری خباز، حسن؛ نوغانی دخت بهمنی، محسن و اکبری، حسین. (۱۳۹۵). بررسی بیگانگی از مدرسه و تاثیر آن بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان، فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه تربیتی، سال یازدهم، شماره ۴۶، صص ۱۱۶-۹۵.

منابع لاتین

- ۱) Beauchemine, J. (۲۰۰۸), *Mindfulness meditation may lessen anxiety promote social skills and improve academic performance among adolescents with learning disabilities*. *J psychol*. ۱۱: ۳۴-۴۵.
- ۲) Beer, J. (۱۹۹۱). depression, general anxiety, test anxiety, and ridity of gifted junior high and high school. *Psychol Rep*. ۶۹(۲): ۱۱۲۸-۳۰.
- ۳) Buttler, D., & Winne, P. (۱۹۹۵). Feedback and Self- Regulated Learning: A Theoretical Synthesis. *Review of Educational Research*, ۶۵, ۲۴۵- ۲۸۱.
- ۴) Chow, H. P. H. (۲۰۱۰). Predicting academic success & psychological wellness in a sample of canadaian undergraduate dtudents. *Electronhc Journal of Research in Educational psychology*. ۸, ۴۷۳-۴۹۶.
- ۵) Comunian, A.L. (۱۹۹۳). Anxiety ,cognitive interference, and school performance of Italian children. *Psychoh Rep*, ۷۳(۱): ۷۴۷-۵۴۰.
- ۶) Covington, M. V. (۲۰۰۲). *Making the grade: A self- worthperspective on motivation and school reform*. New York: Cambridge university press.
- ۷) Deffenbacher, J. L., & Hazaleus, S. L. (۱۹۸۵). Cognitive, emotional, and physiological components of test anxiety. *Cognitive therapy and Research*, ۹, ۱۶۹- ۱۸۰.
- ۸) Dhingra, R; Manhas, S & Thakur, N (۲۰۰۵). Estabilishing connectivity of emotioal quotient (EQ), spiritual quotient whith social adjustment: A study of Kashmiri Migrant Woman. *J. Hum. Ecol*, No ۱۸ (۴), ۳۱۳-۳۱۷.
- ۹) Hembree, R. (۱۹۸۸). Correlates, causes, effects, and treatment of test anxiety. *Review of educational research*. ۵۸(۱): ۴۷-۷۷.
- ۱۰) Hill, K.T. (۱۹۸۴). *Debilitation Motivation And Testing*, New York: Academic Press.
- ۱۱) Hughes, M., Patterson, L. B. & Terrell, J. B. (۲۰۰۵). *Emotional Intelligence In Action-Training and Coaching Activities for Leaders and Managers*, San Francisco: Pfeiffer-An Imprint of Wiley.
- ۱۲) Hung, H. P. (۲۰۰۵). " *Ethnicity, gender and the Academic performance of aadolescents: An examination of the influence of cculture* Retrieved of Google (۹-۳۲).
- ۱۳) Jing, HE. (۲۰۰۷). Analysis on the Relationship among test Anxiety, self-concept and academic competency. *J us-chines Foreign Language*. ۵(۱): ۴۸-۵۱.
- ۱۴) Schuts, P.A., & Davis, H.A. (۲۰۰۰). Emotional and self-regulation airing test taking; *Educational psychologist*, ۳۵: ۴۳-۵۷.

- ۱۵) Secar, Zarife. (۲۰۰۹). Social skills and problem behavior of children with different cognitive styles who attend preschool education. *Retrieved* ۴-۷ February, <http://www.ScienceDirect.com>.
- ۱۶) Wolters, C. A., Pintrich, P. R. & Karbenick, S. A. (۲۰۰۳). Assessing academic self-regulated learning. Prepared For Indicators of Positive Development Conference: Definitions, Measures, and Prospective Validity. *Sponsored by ChildTrends*, National Institutes of Health.
- ۱۷) Zeidner, M. (۱۹۹۸). Test Anxiety: The state of the art. *Journal of the Educational Research*. ۸۰, ۳۲۵-۳۵۸.
- ۱۸) Zimbardo, P. G. (۲۰۱۰). *Psychology and Life*. New York: Harper Collins.
- ۱۹) Hortulanus, R.P., Liem, P.P.N. and Sprinkhuizen, A.A.M. **Domeinen van welzijn: Welzijnsbeleving en welzijnsbeleid in de jaren '۹۰**. 's-Gravenhage, VUGA: (۱۹۹۲).
- ۲۰) Hortulatus & Machielse & Ludwien **social isolation in modern society**, Routledge Publisher, London: (۲۰۰۰).